

A HUNGGRAM KUTATÓCSOPORT MUNKATERVE

1. KUTATÁSI TÉMA: A MAGYAR NYELV KORPUSZ ALAPÚ VIZSGÁLATA A LEXIKAI-FUNKCIONÁLIS GRAMMATIKA KERETÉBEN

1.1. Alap kutatás

Vállaljuk a jelenleg futó, K/72983 sz. OTKA pályázat keretei között feltáratlan területek tüzetes elemzését: egyrészt a fő jelenségcsoportok elemzésének kiterjesztését az eddig nem vizsgált részjelenségekre, másrészt további jelenségcsoportoknak a vizsgálatát. A kutatás egyebek között a következő témakörökre terjed majd ki: (i) az oblikvuszi esetragos főnévi csoportok, a névutós kifejezések és a határozói kifejezések egymáshoz való kategoriális és funkcionális viszonyának tisztázása (ii) az egyszerű igekötők, a személyragos igekötők és a redukált argumentumok egymáshoz való viszonyának elemzése (iii) a lexikai tételek reprezentációjának problémái, különös tekintettel az elváló igekötőkre és a szublexikális hierarchikus szerkezetekre (iv) a mellérendelés és az ellipsis kezelése a főnévi csoportban (v) az operátorok hatóköri viszonyának kezelése (vi) az exocentrikus szerkezetek problémái (vii) koreferenciaviszonyok a magyarban (viii) a magyar predikátumok argumentumszerkezetének kérdései (ix) a lexikonszervezés különböző aspektusai.

Teljesen új kutatási vonulatban megvizsgáljuk az LFG moduláris reprezentációs rendszerét főleg a magyar jelenségek által kijelölt irányokban: a klasszikus összetevős és funkcionális szerkezetek viszonya az újabban egyre inkább előtérbe kerülő egyéb szintekkel: morfológiai szerkezet, fonológiai szerkezet, információs szerkezet – az utóbbi kettőt hangsúlyozottan a magyar diskurzusfunkciók kezelése felől közelítve (topik, fókusz).

1.2. Alkalmazott kutatás

Vállaljuk egy 1,5 millió szavas, magyar írott nyelvi szövegeket tartalmazó speciális célú korpusz összeállítását az OTKA-projekt keretei között készülő, „mély” mondattani elemzést végző szintaktikai elemző segítségével. Az implementált nyelvtani jelenségek vonatkozásában a korpuszt morfológiai és a mondattani annotációval látjuk el, amelyet részben manuálisan egyértelműsítünk.

A korpusz hozzáférhetőségének és kereshetőségének biztosítására on-line konkordanciaprogram-alkalmazást kívánunk megvalósítani, amelyet speciálisan ehhez a korpuszhoz kell kifejleszteni annak érdekében, hogy lehetővé váljon a weben keresztüli keresés tetszőleges szóra, kifejezésre, szófajra, alaktani jegyre, mindezt igény esetén meghatározott mondattani címkével ellátott összetevőkre szűrve, a kimeneten megfelelően vizualizálva. Az elkészült treebank kutatási és nyelvoktatási/nyelvtanulási célra egyaránt felhasználható.